

Abonamentul:
 Pentru monarhie.
 Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
 6 cor. $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
 Pentru străinătate:
 Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
 an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
 4 fr. 50 cm.
 Fôea apare în fie care
 Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:
 Un șir garmond:
 odată 14 fl., a doua
 oră 12 fl., a treia
 oră 10 fl.
 Tot ce privesc fôia,
 să se adreseze la: Re-
 dațiunea și admini-
 strațiunea „Unirei”
 în
 Blaș.

Fôe bisericăscă-politică.

Anul XIII.

Blaș 4 April 1903.

Numărul 13.

PENTRU POPOR.

Vești rele din toate părțile despre starea poporului nostru. Vești despre dările nesuportabile, cari îl fac să emigreze peste ocean, sau peste munți, despre ruina și miseria cea mare până aproape la fomete. Mai în toate părțile se ivesc simptome strigătoare despre aceste rele, dar nu numai unde ele se ivesc și se vesteșc este cu adevărat rău, ci aproape *pretutindena*. Anii rei din urmă au produs lipsă generală și la acestea lipse se adaug încă o mulțime de miserie de ordine morală. *Beția* se lătește în mod îngrozitor, pentru că crișmele sînt privilegiate pe cum privilegiat e întreg castul celor ce propagă alcoolismul; lăcșul ia cu deosebire în unele părți, proporții până la nebunie, iar pe urma beției și a lăcșului *destrăbălarea, concubinajul și căsătoriile de probă* se lăteșc și înfloresc ca nisce burueni veninoșe.

Nu sînt destule înse nici acestea. În părțile nord-ostice ale Ardealului și în Maramureș, elasiica patrie a lui Dragoș-Vodă, invasiunea *Cazarilor*, cari au devenit atot stăpânitori, stirpesce încetul cu încetul viața poporului. Ei pustiesc, ca lăcustele câmpia cea verde. Poți trece prin sate mari și frumoșe de alt fel și de alungul drumului prin casele vechi romănesci clădite din lemn, într'un stil propriu bătrănesc nu mai întâlnești de cât *izraeliți* perciunați; iar poporațiunea străvechiă, ai cărei strămoși apărau cândva țara de *Tatari*, e delăturată încetul cu încetul, deși mai periculoși Cazați, și scoși de la vetrele părințesci sînt siliți a se retrage prin păduri și a tăia brații din codru, ca să-și facă un loc de căsătoră, ferit din calea noilor cuceritori de țară.

Ți-se sfășie inima de durere vădînd procesul acesta încet, dar sigur, care-ți aduce aminte de estirparea *Indienilor* din America.

Ce se mai zicem de cele mai noue aparițiuni? În unele părți, chiar și prin parochii de ale noastre se lăteșc secta *Nazrinenilor*, menită să rumpă și ea legăturile dintre popor și conducătorii săi firești, preoții, și tulburând

liniștea conștiinței să măreșcă și mai mult disoluțiunea moravurilor.

Mai mult. Ca cunună a acestor plăgi egiptene se ivește acum și *societismul* democrației internaționale, adecă *jidovesci*, gata să tulbure mințile nenorociților nostri țărani cu teoriile confuze, dar amăgitoare, pe cari le speculează și exploatează istetiți fii ai lui Izrail. De odată două foi socialiste s'au pornit în limba romănescă sub titluri pompoși și amăgitori ca „*Voința poporului*” și „*Votul poporului*” una în *Budapesta* și alta în *Timișora*. Un băiețandru izraelitean, pe care școlile Blașului nu l'au putut desvêta de inclinațiunile speculante ale rasei sale, poseză astăzi în *Budapesta* ca *conducător de popor* și cel ce numai eri alaltăieri era pe băncile școlilor noastre, îmbrăcat cu aureola, ce nu i-se potriveșce, a *școlilor din Blaș*, este trimis astăzi prin satele romănesci ca „*să predice*” și să propovêduiască, că adevăratul mântuitor al poporului e numai *social-democrația internațională*, care să scie, că e pe-o formă dușmănoșă bisericii creștine, ca și caracterului național.

În fața acestor stări ce facem noi? Aprôpe nimic. Sînt stări excepționale de primejdișe și opinia noastră publică nici măcar nu se altereză. Cele mai multe foi ale noastre tac. Nu-i vorbă sînt probleme, pe cari a le rezolva în grabă nu ne stă în putință. A delătura cauzele emigrațiunii nu atărnă de la noi, ori câtă bunăvoință am ave cu toții. A micșora lipsele, provenite în urma anilor rei, încă e foarte greu nedispunînd noi asupra bugetelor statului și asupra lucrărilor publice.

Ceva înse am pute să facem și noi. Să *prevenim* miseria prin mai bună economie, care fireșce că nu se pôte introduce prin *articoli teoretici* după cum cred foile noastre populare, fără prin exemple practice și mai ales prin exemple practice și mai ales prin *invêțarea poporului la cruțare* și prin desbărarea lui de *vișiiile*, cari îi impun dări mai grele de cât statul, cum sînt: *beția, fumatul, lăcșul, lenea, desfrînarea*.

Este o parte de ordine morală în combaterea relei stări economice și aci pot face foarte mult preoții nostrii, dac

și implinesc cu dragoste și cu zel chemarea de *părinți sufletesți*. Ne bucurăm în privința acesta vădînd nouă pornire, ce se semnaléză în mijlocul clerului nostru, prin pornirea foii populare „*Răvașul*,” care după cum se vede din numărul prim e condusă tocmai de dorul de-a veni într'u ajutorul poporului nostru cu puterea moralisătoare și mângăitoare a religiei.

De bună samă, ori cât am lupta în contra miseriei, îmbunătățind condițiunile de traiu, miseria totuși nu va dispărea de tot dintre ômeni și cauza este: *pecatul*, isvorul vecinic al rēului.

Trebuie deci să se spuie poporului, că pentru îmbunătățirea sortii lui pe lângă mijlocele omenesci sînt încă mijloce și mai puternice, mijlocele darului dumnezeesc, *îndreptarea și justifierea omului*, căci vecinic adevărat remăne cuvîntul sfintei scripturi, „*Dreptatea înalță neamul iar peccatele imputineză semințiile*” (Pildele, 14, 35.) O fôie deci, care sêptămână de sêptămână se picure asupra suferințelor poporului mângăitorul balsam al *religiei*, care să-i deștepte dragostea de Dumnezeu și de biserică nisuinta spre îndreptare, spre o viață muncitoare, ferită de lene și de toate viciile și fărădelegile necredinții, o atare fôie este o *adevărată necesitate socială* și noi, cari ne dăm samă de totă importanța unei asemenea foi, salutăm „*Răvașul*” confratilor de la Cluș, și-l *recomandăm tuturor fraților preoști, ca să-l lăteșcă printre credincioșii lor cu tot zelul*. În multe privințe o atare fôie pôte să însemne o epocă nouă în viața noastră culturală și bisericăscă. Dorim deci din inimă deplin succes acestei foi cu adevărat potrivită pentru popor.

Îi dorim cu atât mai virtos, că vedem cum o fôie zilnică de ale noastre — fireșce că „*Trib. Pop.*” — înainte de a cunoșce *Răvașul*, ia poziție *contra* lui. Dar nu greșim dora zicînd, că și acesta atitudine străină nu pôte fi de cât o *recomandare* pentru *Răvașul*. . . .

Prohodul Domnului Nostru Isus Christos sau **Urmarea Mănecatului din sfinta și marea Sâmbătă.** Costă 30 fleri plus 10 fleri porto postal.

Crescerea morală.

Între împrejurările grele prin care trebuie să treacă și trăească poporul nostru, spus la o mulțime de ispite, grigea noastră principală trebuie concentrată și îndreptată într'acolo, ca să-I facem o creștere morală temeinică, care singură va fi în stare a-l păstra intact față de învățăturile dezastrușe. Singură creșterea morală, bine chibzuită și dirijată, poate îndrepta faptele unui popor spre onestitate și observarea poruncilor biseroiesci. Numai ast fel vom putea avea un popor conștient de sine și datorințele ce trebuie să aibă către Creatorul său și superiorii săi. Acesta este calea pe care urmând se va păstra religiozitatea în inima poporului.

Munca noastră, depusă pentru creșterea poporului, după cum se practică în prezent în cele mai multe ținuturi și comune, lasă foarte mult de dorit și cu drept cuvânt se poate numi spoială, căci n'are temelie și trăinicia absolut trebuincioasă.

Sistemul nostru de creștere morală aprăpe fără excepțiune, este greșit și anume: unii dintre preoți sînt nepăsători față de creșterea poporului; alții află plăcere a catechisa în școală, câtă vreme copilul fac pe școlarul, dar trecînd peste această epocă, nu se mai ocupă de el, alții predică laică așa din datorință și obicei în biserică, dar nu le pasă de tinerime. De aci urmază, că tinerimea, clasa cea mai chemată a înțelege, învăța și pricepe, ajunge în vîrsta de adulți, fără a cunoște tainele și darul ce se distribuie prin acele, rugăciunile și în genere dragostea adevărată față de lucrurile și persoanele sînțite.

Crescerea morală temeinică și adevărată se începe îndată ce copilul a pășit pragul școlii, care se urmază fără intrerum-

pere până la mormînt. În pîlde se zice: „Învățâ pruncul pe calea sa, că și după ce va îmbătrîni nu se va depărta de la aceea.“ Ce folos poate aduce o predică fie cât de frumoasă, rostită chiar cu putere oratorică, unui popor nepregătit îndestul a o înțelege? Munca această se poate asemăna, cu plugarul, care mergînd la agrul său ar risipi sămînță bună pe un pămînt nelucrat. Plugarul înțelept nici odată nu va lucra ast fel, ci mai întîi va curăți agrul său de polomidă și mărăcin, apoi arînd pămîntul cu ingrigire va deslega sacul și va sămîna semînța. Și numai așa făcînd va putea nădăjdui la seceriș îmbucurător.

Fără îndoială, avem chiar triste exemple, că pe lângă predică dese, ba chiar lăudate, poporul lasă foarte mult de dorit în ale moralității, esaminate și judecate din faptele lor, cari sînt de totului contrari și opuse creșterii temeinice morale.

După prima scădere ori lacună urmază imediat alta, pe lângă aceea, că poporul nu este pregătit din epoca adultă a pricepe și înțelege cuvîntările morale. Ii se spun predică parte traduse din alte limbi, nepotrivite cu starea și viața poporului, căruia i-se rostesc, parte se întrebuintază termeni și cuvinte străine de graiul lui obișnuit.

Predicile și în genere învățăturile morale, trebuie acomodate, după gradul de cultură și pricepere a ascultătorilor, după scopul ce se urmărește, de a întemeia o virtute ori a stîrpi un păcat, cine nu ține cont de această împrejurare, nici o dată nu se poate aștepta la un rezultat îmbucurător. Și chiar aci să fac cele mai mari și multe greșeli. Ast fel fiind, de sine se înțelege, că predicile rostită în orașe, nu se pot aplica întocmai în sate, că fie care orator bisericesc urmărind un scop anumit în con-

formitate cu acela, trebuie să-și întocmescă învățătura sa.

Nu este greu a constata, că preoții cari nu țin cont de ascultători, de mediul social, de împrejurări și n'au plan determinat, ținînd fix la un scop, pe lângă totă obosala, strădania și munca dezvoltată pentru deșteptarea poporului, rezultatul obținut de loc nu este în proporție drăpă cu munca.

Din toate aceste rezultă, că creșterea morală, numai atunci poate da rezultat îmbucurător, dacă păstorul sufletese începe a cultiva priceperea și înțelegerea tinerimii din etatea fragedă. Învățătura dată cu ingrigire tinerimii, indirect străbate și-și face curs, atât asupra părinților, cât și asupra acelor, ce se află în contact nemijlocit cu acești vîstari.

Locul cel mai potrivit pentru răsădirea principiilor morale în sufletul tinerimii, este școala adulților. Iar timpul cel mai bine ales este postul mare. Preotul hotărît și doritor să-și crească o generațiune sănătoasă, cu multă prudență și scrupul, fără a perde din vedere pe cineva, va aduna Dumineca d. m. înainte de înserat tinerimea de amîndouă sexele în școală. Avîndu-i aci, regulat va ține catechese, atât pentru stîrpierea unor vici, incubate în comună, cât și pentru a pregăti la primirea cu demnitate a sfințelor taine a pocăinții și cuminecării. De aci în corpore va pleca la înserat.

Pentru administrarea acestor taine să se alégă o zi solemnă, cum este Sămbăta Floriilor pentru mărturisire și Dumineca pentru cuminecare. Pentru evidență sigură și a da interesul cuvenit administrării acestor taine, tinerimea să fie invitată la mărturisire și administrarea cuminecării să se îndeplinească cu multă solemnitate.

FEUILLETON.

Leo XIII. ca poet.

— disertație —

Zile de sîrbătoare, zile de bucurie sînt pentru întregă lumea catolică zilele acestea, căci Cel ce chemat a fost să conducă naia lui Christos, vicariul lui Isus, capul vîdut al bisericii, în zilele acestea a împlinit un sfert de veac, de când a fost ales de păstor al întregii turme creștine, și în zilele acestea se va împlini un sfert de veac, de când a fost încoronat cu tiara papală. Zile de bucurie sînt acestea, pentru noi, cari cu totă căldura inimii îi putem striga „Annos Petri iam vidisti!“ Mândrie nobilă ne poate cuprinde inimile, celor ce sîrbătorim pe Sfințul Părinte, căci acesta numai fală și mândrie aduse, peste cel ce-l păstorește, căci în timpul acesta de domnie de 25 ani, în scaunul lui Petru a domnit un bărbat, care „prin știința lui multilaterală și profundă, prin înțelepciunea și blîndeța lui,“ prin agerimea de-a pătrunde spiritul timpului modern și a lipsurilor și neajunsurilor, cari frămîntă omenimea — a atras asupra și privirea și admirațiunea lumii întregi.

Poetul Alexandri în cântecul său merit de-a arăta precelința gîntei latine față de alte gînti, frumos a caracterizat scaunul apostolic prin versurile:

Latina gîntea e regină
Într'ale lumii gîntea mare.
Ea poartă 'n frunte o stea divină
Lucind prin timpul seculari.

Și dacă ca nise stele au lucit urmașii sfințului Petru, a bună samă merită această caracterizare actualul pontifice, în care s'a împlinit profeta de odinioară, că el va fi „lumen de coelo“ (lumină cerescă.) Nu voiu vorbi despre sfințul Părinte ca filozof consumat, care prin claritatea espunerii învățăturii adevărate în enciclicele sale a stors admirațiunea lumii; nu voiu vorbi despre el ca archeolog, care are meritul de-a fi pus bază unei nouă științe: archeologiei creștine; nici ca pîrtinitor al istoriei — iubitor de adevăr —, prin ce a stors recunoștința istoricilor, — ci mă voiu ocupa despre El ca poet. — Cum? — să vor întrebă unii — despre papa ca poet? Da! căci e și poet; durere, că noi așa puțin îl cunoșcem în partea asta. Adevărat, că numărul poeziilor Lui nu e mare — abia trece peste 40 —, dar cu atîta sînt mai bogate în idei și mai perfecte ca formă.

„Et prodesse volunt et delectare poetae“ — zice Horaț. Și aceste cuvinte ale lui Horaț au aflat intrupare fidelă în actualul Pontifice, care prin aprofundarea filozofiei înalte a sfințului Toma de Aquino, ca un sôre strălucitor împraștia negura rătăcirilor, scosă lumea din letargia de care era cuprinsă și cete de cete urmași învățăturilor Lui, ca odinioară magii de la răsărit stăua ce-l conduse la peștera din Viflaim. Dar dacă El a folosit omenimii prin această parte a erudițiunii sale, numai puțin a delectat El prin poeziile Sale pe cei ce sînt în stare a se inspira și defecta în idei sublime. Din când în când — scăpat de grijile mari ale guvernării — a încordat cordele lirei și în frumșeța poeziei

dădea espresiune sentimentelor tainice și mărețe, cari îi frămîntau sufletul.

Cel ce ar vrea să pricepă și să pătrundă motivul ideilor din poeziile sale, acela mai întîi trebuie să știe copilăria Lui, timpul acela, când omul ca un surcel fraged se poate îndoi în ori care parte i-să poată da forma voită. — El, care avu de mamă o femeie ca contesa Prosperia Anna, a cărei inimă era plină de temerea de Dumnezeu și de grija creșterii pruncilor în iubirea Lui; El, care ca cel mai mic între frați, „puiul mamei“ însoția și lua parte la toate actele de devoțiune ale evlaviosei sale mame — n'a putut să nu fie lăcaș al frumôselor virtuți ale aceleia. — Adăpat în cristalinele isvôre ale creștinismului atât de bogat în idei și fapte mărețe, care ne presintă eroi ca martirii — în poeziile Sale dă espresiune ideilor nobile și mărețe ale iubirii de Dumnezeu, iubirii de omenii, iubirii de adevăr, și cîntă pe cei ce vrednici s'au făcut de venerațiunea noastră prin credința și constanța în adevăr.

Sfințul Părinte din frageda etate, când de pe băncile școlii din Viterbo a început a pătrunde în tainele și frumșețile classicilor — o aplicare deosebită simți pentru studiul classicilor, prin studiarea cărora și-a însușit un stil clar și elegant, cum numai la classicii vechi se poate afla. Cînd unele poezii ale Lui îi se pare că îi vorbesc Virgiliu, sau Horațiu în fermecătoarea limbă a vechiului Latin. Claritatea și eleganța stilului lui Virgiliu sublimitatea și măreția ideilor sfințului Toma de Aquino — acestea caracterisază poeziile lui Leo XIII.

Poeziile Lui să pot împărți după gen

Acastă procedură, care în sine nu este nici oboșitoare, nici grea de executat, s'a dovedit deja prin experiență de un mijloc foarte puternic în creșterea morală. Repetându-se an de an procedura, se nobilitază moravurile și sporește credința.

I. C.

Din comitate. — În congregația de primăvară a comit. Sibiu, s'a votat cu majoritate propunerea lui dr. Ben. ca foia comitatului să se redacteze în toate trei limbile protocolare.

Se anunță acum de la Bistrița, că în congregația ținută la 20 Martie n. fiind vorba de înființarea unei foi a comitatului, s'a prezentat din partea românilor propunerea, ca ea să se redacteze în toate trei limbile protocolare. Propunerea motivată a adv. Ciuta și susținută de Dr. Tripon și Dr. Onișor, cum și din partea sașilor a fost combătută de comitele suprem, care a și insinuat recurs contra primirii acestei propuneri.

E și interesant ca foile oficiale ale comitatelor românești, să fie redactate în o limbă nepricepută de majoritatea locuitorilor, din a căror bani să susține.

Procesele „Tribunei“. — Se pare că asupra „Tribunei“ s'a declanșat o nouă furie de nimicire. Nu i-a fost destul cu horribila pedepsă de 11 mil. cor. necunoscută în o țară în care e legiferată libertatea de presă, o nouă serie de procese s'a pornit contra redactorilor ei.

Așa la 30 Martie n. s'a desbătut la Cluș, procesul pentru articolul „Corda se întinde“, pedepsă s'a judecat în 1 lună temniță 500 cor. amendă din cauția foil.

În 31 alt proces pentru articolul dlui Raica „Politica magiară.“ Fostul redactor responsabil G. Mohan, a fost osândit la 8 luni temniță și 1600 cor. amendă.

Tote acestea se fac sub aștrăitoarea frasă de lege drept și dreptate. Să ferescă Dumnezeu! Seria încă nu s'a terminat...

Corespondințe.

† IOAN VULCAN.

1828—1903.

Timișoara 26 Martie 1903.

De odată cu surisul primilor zori trandafirilor al dulceli primăveri, ne surprinse trista știre, că din șirul preoților gr. cat. din dieceasa de Lugoj, un bătrîn venerabil trecu la vecinicie.

Ca și schinteia, s'a stins într'o clipită zelosul stegar al unirii mai multor comune românești—bănățene: Ioan Vulcan, preot în pensiune și protopop emerit în Elisabetinul Timișorei la 22 martie a. c. în vîrstă de 75 ani!

Nepot al episcopului de pie memorie Samuil cândva Vulcan de la Orșdea-mare, — decedatul s'a născut în Blaș la 1828 din părinți plugari, cari din stimă pentru numele și viața ilustrului Episcop, hotărîră să deie tinerului Ioan o creștere alăasă. Ast fel îl vedem începîndu-și studiile în Blaș, continuându-le în Beiuș și Orșdea-mare și sfîrșindu-le la Blaș, unde cu succes bun absolvă s. teologie — ca celibe s'a chirotonit întru preot la 1856 și începu păstoria sufletelor în Arad, în timpurile cele mai vitrege pentru tinera diecesă de Lugoj. De aci cărmuind succesive încă două comune bisericesti și convertind cu

adeverat zel apostolic jurul Lighetului, în curînd fu onorat cu brîu roș și numit protopop al Lighetului. Cu tactica păstorinului înțelept și cu iubirea sa nefățărîtă, protopopul Ioan Vulcan tot de una a știut să-și câștige încrederea și simpatia tuturor. Decenii de arîndul a luptat cu potop de neajunsuri și devotat carierii sale cu drag și-a cheltuit forțele corporale și spirituale, de o potrivă spre mărirea lui Dumnezeu și fericirea omenilor. — Abia în timpul din urmă, când puterile șile-a epuizat și când bătrînetele îl covârșiră, cu regret ostășub binemeritat a lui Christos depuse arma și se retrase la liniștea, ce i-o oferî casa sa proprie din Elisabetinul-Timișorei. De aci cu drag și mândrie națională urmări toate mișcările culturale-naționale românești și se încanta de înflorirea diecesei sale ecumene. Aci îl află morțea și îl adormi de vecl în brațele iubitei sale nepoțe Cornelia Vulcan.

Remășițele lui pămîntesti s'a înstrănat în cimiterul gr. cat. din Fabric în după amiaza zilei de 24 Martie a. c. cu pompa, pe care el nici când n'a dorit'o, dar cu tot dreptul a meritat'o.

Întregă înmormîntarea a fost manifestarea vedită a stimei și a iubirii, ce i-a datorit dieceasa, care lui i-a fost arăt de dragă.

Au luat parte la prehod: M. O. D. George Traiță asesor cons. și paroch în Timișoara; Ioachim Frenț asesor cons. și paroch în Zăbrău; Corneliu Teaha protop. în Lighet; George Muntean preot în Gilad; Dr. Ștefan Pop. Iezvin; Michail Jivanca preot în Petroman. În frunte cu Reverendisimul Nicolae Nestor, canonic în Lugoj. Ca lector a figurat clericul de an IV. din loc Iosif Popa. S'a prezentat domni și dame din provincă. Impresie neapăs de bună a făcut asupra tuturor corul plingarilor din

în 3 categorii: lirice, elegii și epigrame. Limba, în carea sînt scrise, pe cum amintisem în cea mai mare parte sînt în cea latină, sînt înse vreo câteva și în limba italiană, pe carea tot atît de bine o manează ca și pe cea latină.

Despre talentul poetic a dat dovadă încă pe cînd era băiat de 12 ani. Voiți aduce aci atît în original cît și în traducere poezia, ce o făcu în etate de 12 ani, pe cînd era în seminarul din Viterbo. Să întimplă adecă că veni la acel seminar un nou superior Vincențiu Pavanî, despre ale cărui virtuți tînărul Vincențiu Pecci — numele de odinioară a sfîntului Părinte — auzise multe, și-L pătrunsără și mai mult. Tînărul Vincențiu Pecci a fost ales să-l saluie cu o poezie, carea e următoarea:

Nomine Vincenti, quo Pavane vocaris
Parvulus, atque infans Peccius ipse vocor!
Quas es virtutes magnas Pavane secutus
Ohi utinam possem Peccius ipse sequi.

Cu numele Vincențiu, cu care te numesc
tu Pavanî, cu același mî numesc și eu
micul și tînărul Pecci! Virtuțile cele
mari, pe cari le-ai urmat tu Pavanî
oh! de le-ași putea urma și eu Pecci.

Poesia acăsta are forma de epigram, care luse „prin forma sa perfectă și prin naivitatea sa ne frapază.“ Acăsta a fost prima manifestare a talentului său poetic, carea înse era prevestitoare unei mari forțe poetice. Intocmai pe cum un frumos răsărit de sîrce își prevestește o zi senină.

Dar să esaminăm mai de aproape unele din poeziile Sfîntiei Sale.

Dorul Lui ferbinte, de care e cuprins e ca să vadă omenimea constituită pe o bază solidă, pe nisce principii sănătoase,

căci numai așa se va pute ajunge idealul visat: fericirea și îndestulirea. Dar acăsta bază solidă numai biserica o pôte pune; răcila aceea, de carea sînt cuprinse azi inimile față de biserică, nu numai, că nu va fi în stare să fericescă omenimea, ci din contră — conducînd ea pe o cale contrară adevărului — o va duce la perire. Nu în aceea stă adevărul progres ca să rupem cu totul cu trecutul, cu puritatea de odinioară a moravurilor, ci din contră atunci vom putea zice, că sîntem într'un adevărat progres, dac

„... antica înțelepciune prinde 'n
minți... Alungînd tirana cîtă a erorilor
dușmane“ ce domnese azi.

O laeta Ansoniae tellus! o clara triumpho!
Et cultu et patria religione potens.

„O! Italie ferice! o vestito prin triumfe!
Mare ești cînd legea veche și morala iar ți's
scump!“

esclamă sfîntul Părinte răpit de un dor sfînt.

Raporturile sociale de azi nu pot face, ca societatea să dăinuiescă mult timp în forma-i de acum; mai curînd, său mai tîrziu va veni ea la conștiința, că numai răzimată pe morala și iubirea de Dumnezeu își va putea asigura existența și progresul; curentul, ce agită azi societatea, cu curentul creștinismului lovindu-se în capete, vor stîrni o furtună puternică, în carea învingînd puternicul curent al creștinismului, se va curăți spiritul omenesc de veninoasele învătățuri, în tocmă pe cum o furtună curăță aerul de elementele, de cari a fost infectat, cînd apoi ura va fi înlocuită cu iubire, necredința cu credință, imoralitatea cu

virtute, iar pacea de azi, de departe miroasă a prav de puscă, pacea acăsta înarmată cu pacea vergură, curată, răzimată pe adevărată iubire. — Tote acestea le prorocește Leo în poezia „Auspiciatus ecclesiae triumphus“:

„... ecce, viden' crebris micat ignibus aether,
Nimboso apparent signa corusca polo.
Continuo effugiunt, subitoque exterrita visu
Tartareo repetunt, horrida monstra lacus.
Gens inimica deo porteatum invita fateri,
Fletuque admixtum viso piare sceolus.
Tunc veteres cadere irae, tunc pugna
quievit,
Iamque fera emollit pectura dulcis amor.
Quin et prisca redire audet neglectaque
virtus,
Incorrupta fides, et sine fraude pudor.
Mox olea praecincta comas Pax educat artes
Ubere et alma sinu Copia fundit opes
...“

... Eă vîd prin aier, uită, focuri ardătoare
Pe la poli lucind să arată semne des fulgerătoare.

Fug de spa:mă îngrozite monstrele figuri de
visuri.
Și s'ascund de la lumină în a iadului abisuri.

Neamul celor fără de lege și dușman lui Dumnezeu
Vede semnele, se 'nchiuă și'și plînge păcatul
grea.

Dispar urile 'nvechite, lupta lungă să sfîrșească
Și 'n sîlbătăcite piepturi blînd iubirea
înfloresce.

Și să 'ntorc iar din esiliu: Pudiciția amerită,
Și credința 'nflăcărată. Virtutea neprihănită.

Vergura curată, Pacea, cu maslin în mîna
vine
Arta, Știința, Bună-starea, ea le chiamă
după sine.“

(Trad. E. D. Dacian.)

Lighet — organizat și instruat de M. O. protopop Teaha — care lăsând lucrul zilei, a grăbit să aducă cel din urmă prinos neuitatului lor protopop de odinioară.

Traversând bulevardele Iosefinului, ale Cetății și ale Fabricului, convoiul a tras de-a dreptul la biserică gr. cat. din suburbiul Fabric. unde s'a ținut prohodul. Aci spre mărirea pompei sta întesată aproape întrégă elita românească din orașul mare, să-l dea ultimul salut. În biserică cântările au fost executate de corul bărbătesc al bisericii din loc.

Cuvîntul funebru l'a ținut M. O. D. George Trăilă, care în cuvinte bine alese și bine simțite, vorbește despre nobila și grăua chemare a preotului și cu admirabilă iscusință aplică cele spuse la viața binemeritatului defunct. Între șirioie de lacrimi își ia adio de la vechiul său pretin, pentru sine pentru rude și cunoscuți.

La grôpă a vorbit clericul patruanit Iosif Popa, pentru clericul român din seminarul Cînadian din loc.

Îl plâng nepoții Emil și Cornelia Vulcan.

Fie partea lui cu dreptii!

En.

ADUNAREA PREOTĂSCĂ.

De la Jiu 26 Martie.

În 25 Martie a. e. s'a ținut în parochia Vulcan-Coroesti, adunarea preoților și învățătorilor din tractul protopopesesc gr. cat. al Jiului.

De vre-o câți-va ani încôce aceste adunări sînt o adevărată binefacere. nu numai pentru preoți, dar mai ales pentru popor. Abstracție făcînd de la împrejurarea, că

avem prilej să convenim preoții, ca să schimbăm câte o idee, să ne îmbărbătăm la luptă comună, și să învățăm unul din pildele altuia. — dăm înse o pildă viață de moralizare poporului concredut păstoririi noastre.

Veneratul Ordinariat din Lugoj făcînd abatere de la praxa din trecut, a dispus ca adunările să nu se țină numai la scaunul protopopesesc. ci pe rînd în singuraticile parochii, cu care ocazional pe lângă mărturisire și împărtășirea în corpore cu sfința euminecatură, să se țină și predică sacră cîtră popor, și după împrejurări disertatii populare.

Să pôte deci o influință mai moralizătoare ca aceea, cînd poporul i-să dă ocazional să asiste la sfința liturgie celebrată de 5—6 preoți; să se delecteze în corul improvisat de 25—30 preoți și învățători; să vadă cum preoții sîi — supuși și ei multor slăbiciunilor omenești — își plăcă genunchii frate la frate, ca să facă pocăință pentru păcatele lor, să apropie cu evlavie cîtră „păharul mîntuirii”? Afară de aceea este prilej binevenit ca păcătoșii, cari vreme îndelungată nu s'au gândit la pocăință, fie că nu au avut destulă tărie, ori că nu au avut destulă încredere în confesarul lor, — la o astfel de ocazie își pot alege confesar după plac.

Și acestea toate s'au întimplat cu ocaziunea adunării preoțesci din Vulcan-Coroesti. Ticsuită era biserică din acea parochie de popor, nu numai din loc, ci și din parochiile învecinate, și cu multă îndestulare am putut citi din fețele lor mulțumirea sufletescă, ce o simțau în inimă.

Conținutul sacră a ținut-o preotul din loc Ioan Pataki despre beție; temă foarte bine aleasă și bine dezvoltată ca fond, iar

ca formă s'ar fi putut alege unele expresiuni mai pricepute de popor.

După îndeplinirea s. liturgiilor a preșfințitelor s'a ținut adunarea înșasi în școlă, sub conducerea P. O. Ștefan Radic protopop, Îndata după vorbirea de deschidere protopopul tractual — în parantes fie zis, — deși abia sculat din bôlă, model tot de una la împlinirea datorinței, a schițat în liniiamente generale starea protopopiatului cu finea anului 1902. Din acest raport mai îmbucurător este, că numărul concubinariilor în raport cu cel din 1901 a scăzut în mod însemnat.

Dintre hotăririle mai importante este aceea, că s'a decis, ca din interesele fondului adunat prin contribuiri anuale de câte 2 respective 1 cor. din partea preoților și învățătorilor tractuali, să se procure cărți moralizătoare pentru premiarea scolarilor prin protopopul cu ocaziunea ținerii examenelor, și acesta ca dovadă, că preoții și învățătorii susținuți de popor, se nisnesc a jeri câte ceva pentru luminarea lui.

A mai propus parochul din H. Uricani N. Zugrav, ca în fața demoralizării, ce amenință poporul, să se cêră și scutul administrației civile; și anume să se compună o reprezentare cîtră vicecomitele Huniădorei subscrișă de toți preoții tractuali, rugîndu-l să se îngrijescă barem de executarea legilor și ordinațiunilor vigente: 1. Să se observe legea repausului de Dumineca; 2. să se oprêscă vîndarea beuturilor pe credit peste maximul statorit în comitatul Huniădorei în 12 cor. 3. să se oprêscă vîndarea beuturilor pe zălôge; 4. să se interzică copiilor sub 15 ani a cerceta birturile; 5. să se lichidă birturile pe timpul serviciului divin și s'era precis la terminul statorit în lege.

Și ce-a profetizat Leo înainte de asta, încă nu sînt 20 ani, începe a se împlini deja în zilele noastre — adevărat, că nu la noi, dar în țările apusului, cum e mai ales Germania, Italia, unde bărbații cei mai erudiți, și cari mai bine au priceput condițiunile mării unui stat, au spus'o pe față, că un stat numai răzimat de scaunul apostolic și de învățăturile bisericești pôte conta la o mărire în viitor. Între aceștia să află și Fazzari, generalul de odinioară a lui Garibaldi.

Tot acestor idei le dă expresiune și tot aceste stări sociale le depinge în poezia „In ajunul nașterii Domnului Nostru Iesus” (a. 1901.) A sosit iarăși ziua cea sfințită, vestitorea păcii, ziua Nașterii lui Christos. Dar ce deosebire e între vestitorea păcii de azi și cea de odinioară. Ea azi:

... non laetitiae praelucet candida ut alim
Nuncia, nec pacis munera grata refert.
Humanae heul genti turba undique dira
malorum

Iustat flebiliter, flebiliora parat.
Numinis en obliu, integre oblita parentum
Succrescens aetas excutit omne iugum.
Scindit in adversas cives discordia partes,
Ardetque immitis facta cruenta, nece.
Iura verenda iacent; cessere fidesque pudorque
Omne impune audet caeco cupido nefas...

... Nu strălucesc ca vestitorea dalba bucurie
ca odinioară, nici nu mai aduce ale
păcii binecuvîntate daruri.

... Val neamului omenești invidia infricoșată în
tot locul a cauzat rele durerose; și mai
durerose făuresce.

... Tinerimea uitându-și de Dumnezeu, uitându-și
de părinți, se subtrage de la ori ce datorință.

... Pe cetățeni ne'nțelegerea îi împinge la ver-
sari de sînge, la omoruri.

„Drepturile sfinte sînt desprețuite; a perit
credința și pudicitia. Patima cea orbă nepe-
depsită comite tôte fărădelegile...”

Îată tabloul societății de azi! Trist
tablou e acesta și e mai trist pentru un
suflet, care îl trăiesce.

„Adsis, sancte Puer, saeculo succure ruenti:
Ne precat misere, tu Deus una salus.”

Per te...

„Disiectae errorum nubes, iraeque minaces
Restinctae, populis reddita amica quies.”

Sic optata diu terras pax alma revisat,
Pectora fraterno foedere iungat amor.”

„O, vino Prunc sfințit! ajută veacului decăduț;
îndură-te Dômnule, singura noastră scăpare! nu-l
lăsa peririi — să rógă buul Părinte.
„Prin tine...”

„Împrăscie-se norii ereziilor, stîngu-se urile
vrășmașe, să redă popoarelor pacinica linisce.”

„Ca așa din nou să revină pe pămînt mult
dorita, dulcea pace, iubirea din nou să
'npreune inimile cu legătura frățietății.”

Dacă starea societății e atît de de-
solată, această arată, că inimile noastre sînt
adăpostul patimilor, cari ne întunecă mințea,
ne împingînd ochii să nu vedem binele,
ci stăpîniți de ele ne împing, ca să facem,
ce ele ne demândă. De acestea să ne des-
bărăm pentru ca societatea să iele o altă
față, — pentru binele nostru vremelnic și
večnic!

„Flore puer...”

Dira lues; cupidis stigio repersa veneno,

Nec pudor est. labiis pocula plena bibis.

Si sapis, o tandem, miser, expergiscere; tandem
Ulla tuae si te cura salutis habet.
Heu fuge Sirenum cantus, fuge litus avarum

„Copilul meu Florus!” — zice în
poezia „Ad Florum,” care era un tînăr
aristocratic, ce își petrecea viața în plăceri.

Tu suferi grozav, plăcerile te-adapă cu venin
și tu 'l beți fără leac de sfială... oh! dacă
ești cuminte, dacă mai dai ceva pe mîntuirea
sufletului — vino-ți în ori în fine nenorocitule.
Fugi de cîntecul de sireuă, fugi de malul
peririi...

Parcă veți în aceste șire pe un
părinte iubitor, care cu lacrimi în ochi
conjură pe fiul său să nu se nefericescă
însuși prin escese.

Tot acestuia îi dedică în anul următor
— 1885 — o altă poezie, în care arătîndu-i,
că fantazia neînfrînată cu ademenirile ei e
aceea, carea ne duce pe povirniș, îl îndemnă
ca în contra acestuia să lupte:

Eia age: certantem te lumine spectat amico
Certantem auxilio roborat ipse Deus.

Mersat se stygia, luridus anguis. aqua.

„Îndrăsnesc — îi zice — pe cel ce se luptă
milostiv și privește Domnul, ocrotire divină 'l
întărește pe acela... Iar șerpele spurcat
cufundă-se în Styx.”

(Va urma.)

Adunarea primesce în unanimitate propunerea. Iar în ceea ce privește executarea ei se decide ca în speranța unui rezultat mai eficace, să fie rugat V. Ordinariat, ca cu autoritatea sa, se întrevină pe lângă vicecomitele, ca să curme abuzurile.

Terminându-se ordinea de zi ni-am intrunit la o masă comună.

Să ne vedem cu bine pe anul viitor la Petros.

Pictor.

Crisă ministerială din Bulgaria

— de la corespondentul nostru —

Sofia 19 Martie v. 1903

Presa bulgară a încetat de a mai aduce sciri senzaționale din Macedonia, probabil, că mișcarea bandelor revoluționare scade în urma măsurilor energice luate de guvernul otoman. Că Turcia are cele mai bune intențiuni, dovedește faptul, că e numit deja guvernatorul celor trei vilaiete în care să fie introduse reformele, și acest guvernator e albanezul Hilmi Pașa.

În acest timp să întâmplă în Bulgaria un lucru cu totul neașteptat și curios prin felul cum s'a rezolvat criza. De la începutul acestei luni să vorbea deja despre neînțelegerea ivită între ministrul de război Papricof și președintele cabinetului, referitor la sporirea bugetului cu 10 mil. lei.

Danef convins, că în peninsula balcanică nu se va naște nici o complicațiune și considerând starea financiară slăbită, a criticat această cerere a ministrului de război. Papricof dimisionează. Principele Bulgariei n'a voit la început să primescă dimisiunea lui Papricof, la care ține foarte mult.

De ôre ce Danef și Papricof nu s'au putut înțelege și cabinetul n'a putut fi completat, a dimisionat în 15 l. c. întreg cabinetul. Îndată a fost chemat la palat șeful partidului național Geșof, care n'a putut forma cabinet. Tote celelalte partide ar fi avut minoritate în cameră. Probabil ca Principele ar fi dorit să formeze un guvern în coaliție și să unescă partidele cele multe din Bulgaria. De altă parte să crede, că Bulgaria n'ar fi mulțumită de guvernul rusofil a lui Danef. Rusia s'a arătat în timpul din urmă cam nepretinșă față de Bulgaria. Cuvintele ambasadorului Rusiei la Constantinopol, Sinovief, că „Rusia nu va vârsa nici o picătură de sânge pentru Bulgaria, dacă nu vor primi reformele și se vor naște complicațiuni,“ au produs multă supărare între frați.

Neputându-se forma un cabinet nou cum ar fi dorit Principele, a fost chemat azi la putere tot Danef și la război ales colonelul Savof, care a mai fost ministru de război pe timpul lui Stambulof. Să zică, că Papricof sprijinea în ascuns, mișcarea din Macedonia și că el nu îndeplinea la frontieră cererile consiliului de ministri. Bulgaria nu este nici de cum mulțumită cu reformele din Macedonia. Mai înainte s'ar fi putut mai ușor să se incorporeze la Bulgaria o parte din Macedonia, acum înse cu reformele vor începe să se consolideze diferitele naționalități și o acțiune bulgară

va fi aprône imposibilă. Să va scide acum înainte, că în Macedonia nu trăiesc numai Bulgari Sârbi și Greci, ci și un număr respectabil de Români (5—600.000.) În privința instrucțiunii s'a făcut foarte mult în timpul din urmă. Să află multe școli primare comerciale și un gimnas complet la Bitolia. Românii noștri de acolo luptă de prezent pentru dobândirea dreptului de a să ceti românească în biserici.

Acest drept nu l'au până acum, de ôre ce România n'are cap religios, ca reprezentant, la Constantinopol. Patriarhul grecesc a refuzat cererea Românilor.

Multe biserici sînt clădite, de către Românii-macedoneni, cari ne având biserică s'au dat pe partea Grecilor. Acești Grecomani părăsiți s'ar întorçe cu timpul la biserica română.

Toemai din această cauză, nu volestce Patriarhul să permită serviciul religios în românească.

O singură cale ar fi, care ar mântui pe frații noștri din lațurile Patriarhiei și le-ar asigura o dezvoltare mai mare, și această ar fi unirea cu Roma — idealul unui mare patriot român.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Stim. D. Romul Rusu și cu soția sa Victorian. Pandrea notariu în Târlăuana, a binevoit a dona s. noastre biserici o Evanghelie în preț de 25 cor. pentru care faptă creștinească, să le răsplătescă bunul Dumnezeu înzecit. Primescă sincerile noastre mulțumite. În numele curatoratului. Micoșlaca la 20 Ian. 1903 Teofil Rusu paroch.

Episcopul Aradului. Foia oficiasă publică numirea arhimandritului Ioan Ignatie Papp, de Episcop român gr. ort. la Arad.

Sciri personale. Escel. Sa Mitropolitul Victor a plecat Dumineca trecută la Pesta, spre a lua pârte la conferența episcopescă. Miercuri dim. s'a reîntors la reședință.

Chestia ortografiei. Academia română în una din ședințele din săptămâna această, la propunerea dlui Maiorescu, a ales o comisiune din dnii Hașdeu, Quintescu, Maiorescu, Negruzzi și Bianu, care să se ocupe cu desbaterea modificărilor, ce ar fi de introdus în ortografia Academiei, pentru a o pune în acord cu recerințele generale.

Excursiune scolară. O grupă de studenți de la gimnasiul nostru, în societatea mai multor profesori, va pleca în 21 April n. a doua zi de Paști, în esenșiune scolară la Roma.

„Răvașul.“ De „Bunăvestire“ cărturarii de la sate vor primi visita unui drag ôspe, care le va oferi prietinia sa în bine și în rău. Nona fole pentru popor va avea de redactor resp. pe dl Basil Moldovanu, abs. în teologie, iar editor pe dl protopop din Ciș Dr. E. Dăianu. E interesant, că de abia s'a anunțat apariția foii în nrl trecut al „Unirii“ și confrății de la Arad s'au și simțit îndemnați să iele poziție contra ei, scriind un prim articol și ținând să dovedescă că lipsa unui nou ziar nu s'a simțit. Și atitudinea această, să-i zicem contrară, pare cu atât mai semnificativă, cu cât față cu celelalte ziare, apărute în timpul din urmă, „Trib. popor.“ n'a avut nici un cuvînt de spus, „Răvașul“ chiar, să fie așa de primejdios? el, care își propune să combată ideile și păcatele moderne, ce au început ași face cale printre poporul țaran, și de cari frații de la Arad, să ne lerte, dar par că nici nu le încreștă? Suspect!

Iar procese de presă. „Gazeta“ anunță în nrl de Marti, că pertractarea finală în procesul, ce i-s'a intentat pe titlul agitațiunii, se va ține la 6 April la curtea cu jurați din M. Vasârhely.

Negrife. Sîntem constrinși să sbicuiim la acest loc urită datină, ce au început a se încetățâni și la noi, ca damele să mîrgă chiar și la biserică însoțite de câni. Scandalul întâmplat Dumineca la catedrala credem, că vorbește destul de elocuent contra acestui nărav detestabil, care pôte avé urmări așa de regretabile.

Necrolog. † Silviu B. Sohorca, preot gr. cat. în Sângeorgiul-rom. diecesa de Gherla, a repausat la 24 Martie, în al 27 an al preoției și 52 al etății. — Mihail Măcelariu, culegător de litere în Tipografia noastră seminarială, după îndelungate suferințe, a adormit în Domnul Vineria trecută în 27 Martie n. în al 24-lea an al etății. Înormintarea s'a făcut Dumineca în fața unui număr public. Soții sei de muncă au depus pe sicriul o frumoasă cunună de brad cu inscripția „Să ne rugăm unul pentru altul.“ La înormintare a celebrat capelanul Iuliu Nistor și redact. nostru A. C. Domsa, ca lectori prefectul tipografiei Vas. Suciū și can. mitrop. Vas. Moldovan. Cuvîntarea funebrală, a rostit'o capel Nistor, iar la grôpă a luat ultimul remas bun, în numele colegilor, tipograful Aug. Gruia. — Subscribul comitet bisericesc în numele seū și al proporiului credincios din această comună pătrunși până la adîncul inimii de durere anunță, că dna Maria Cassian n. Ionaș. — unica fiică a on. preot local Teodor Ionaș soția dlui Alexandru Cassian, notar cerc. în Bunila, pretura Huniádorei, după lungi și grele suferințe, fiind împărtașită cu stele sacrameinte, s'a dat nobilul seū suflet în mâna Creatorului Dumineca în 18 l. c. în etate de 28 ani, și al 9-lea al căsătoriei fericită — lăsând în urma sa soț înristat, părinți frânți de durere și pe Maica noastră biserică lipsită de un sprijin valoros pentru venitor. Căci repausata în dl, deși numai în vara trecută a pîrecut la casa părintescă, pentru redobîndirea sănătății atît de curînd sdruncinată totuși nea dăruit pe sama bisericii următoarele: a) peste tetrapodul din tinda nuerilor și de la bărbați măsărite frumos luate. b) O candelă aurită prețioasă. c) Două icône frumoșe și mari: Dl N. Isus Christos și Maica Sântă, cu 12 cor. d) Două perdele de pîr frumoșe la cele 2 uși de margine (adveri) e) Două mēsaie pe pistol, unul de pânză albă și unul de postav albasru foarte prețios brodat de însași mâna repausatei. f) Un chivot din lemn decorat frumos. g) 4 feșnice, două din lemn și două cu câte două brațe de metal. h) O cruciuită de argint. i) O linguriță aurită pentru sfînta cuminecătura j) Un clopoțel prețios. k) Un stihar alb decorat și luerat frumos. Și în fine pentru padimentarea sfîntei biserici a cumpărat împreună cu soțul și părintele seū scîndurile necesare în preț de 100 cor. Pentru toate aceste dărniri rugăm și cerem de la bunul Dumnezeu odihnă repausatei în locașurile sfîntilor. Iară înristatului sot și obidaților părinți mîngăere sufletescă. Valcelele-bune la 24 Ianuar st. n. 1903. În numele comitetului bisericesc gr. cat. Ma-neia Chindea, curator I.

În veci amintirea lor!

Societatea „The American Cineograph Company“ sosită în Blaș va da o reprezentație cineografă Duminecă în 5 a. c. Această societate, se bucură de un bun nume. Atragem atențiunea On. P. cetitor asupra acestei reprezentații cu adevărat de interes-pentru orî și cine.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

EMINESCU și COȘBUC.

— Note comparative. —

(Continuare.)

»În mintea omului sănătos și primitiv — scrie Taine¹⁾ — un rîu d. e. ales dacă e necunoscut, constituie în sine o putere dumnezească; în fața lui se simțese ca în fața unei ființe etern active; această curgere uniformă și neîntreruptă îi deșteptă imagina unei vieți liniștite și bărbătești, care în aceeași vreme e sublimă și supra-omenescă. În veacurile decadinței, artiștii vechi își aduceau încă aminte de impresia primitivă, de statuetele Tribului și a Nilului; trunchiul sdrașen, atitudinea liniștită, privirea vagă a statuei denotă, că, sub forma omenescă, s'au gândit să dea expresie cursului măiestros, uniform și indiferent al marelui fluviu.»

În »Miezul verii« avem descrisă cu mare putere sugestivă, căldura copleșitoare. Moleșită dorme culmea, dorme valea și dorm arinii; nici o pasere nu sboră, nici o borie nu se îngână. În căldura acesta dogoritoare, o femeie tină alergă la fîntină, răcoresce fața copilășului și pe urmă îi dă să sugă. Atunci Vîntul care adormi-se sub o salcă, deschide ochii somnuroși, cată la sora și fluieră de urit, nu mai scie, ce să tacă.

Dar de-odată se opresce
Peste ochi își pune-o mână
Și, zimbînd copilăresc,
Curios și lung privesce
Spre fântână!

Aceeași iconă, cunoscută nouă din »Vîntul.« Acolo Vîntul nu era de cât un băiețandru sfios, de care fetele își făceau haz, zăpăcindu-l. În poezia de față Vîntul e același băiat neștiutor, care privesc plin de curiozitate la sînul femeii, ce își alaptază odorul.

»Prahova« este o adevărată Naiadă din mitologia elină. Vedem cum minunata zină de apă ese la lumină, tremurând de dorința de a cunoște lumea. Poetul o iea de mână, să nu cadă, și împreună o rup la fugă printe brazi. Poetul, cu gingășia, ce numai el pôte să o aibă, scie prea bine, că biata nimfă mitologică, va avé să trecă prin multe surprize, și să îndure multă spaimă în sgomotul lumii civilizate de azi, pentru aceea, ca un prietin bun, o călăuzesce în drumul ei dintăi. Lângă sat, ea aude dulce vuet de vioră pentru întăia oră, ascultă mirată și trece înainte, în lume. De odată se cutremură de spaimă, sare năvalnic peste stânci —

Pêrul ei sint valur crețe
Spumă albă-i pieptul ei.

Ce era? Trenul le trece pe dinainte, și biata nimfă, vedându-l așa de îmbufnat și de sgomotos, credea că e, cel puțin bălaurul de la Lerna. . . . Aceași dulce naivitate se reoglindesce în ochii nimfei, când vede pentru întăia oră vilele cu ciudatele turnulețe. Ea merge înainte, tot înainte.

Îat-o! pe sub ripi adînci
Ea cu hohote adînci
Fuge. . . .

¹⁾ Taine, op. cit. p. 132.

Versurile acestea sînt de o putere onomatopeică — în hotele adînci ale zinei, auzim forte lămurit clocotul valurilor.

De odată pieptul ei începe să bată cu putere, ea plcă ochii, căci

Colo'n zare
Un flcău frumos răsare
E Telcagenul,¹⁾ copilă
Simți, că este al tîu ales.

Poetul înțelege, că de aci în colo e superfluu, de aceea dă drumul nimfei, să mērgă la alesul ei, să-i cadă în brațe — după cum în lumea lor mitologică obiceiuesc Naiadele și Nereidele a se resfăța cu zeii rîurilor și cu Tritonii. . . .

»Seara« este de asemenea un tip mitologic, o plăsnuire originală a poetului, căci mitologia elină știe, ce e drept de zeită Nyx — noptea — dar nu cunoște o Espera, o personificare distinctă a sērii. Seara e o fată îndrăgită de sora — Phoebus Apollon. Și când sora se asfințese, ea se mânia, își rupe cununa de pe frunte și o aruncă în văi, isbucnind în lacrimi. Lacrimile ei cad pe frunze și pe flori și totă firea plânge de mila ei în lacrimi de rouă. Și în durerea ei îndărătnică, stringe aurul de pe turn, adună argintul de pe ape (»argint e pe apă și aur e în aer« Eminescu.), ascunde fluturii în vâlcele, culcă rîndunicele în cuiburi și pune zăvor pe ușa iubitei. . . . Apoi simțind, că i-a venit ceasul, își desprinde pērul, înălțindu-se spre cer în mișcări nespuse de line, iar în urma ei, Noptea vine neagră,

Fălfaînd din aripi pline
De mister.

(Va urma.)

Al. Ciura.

Liturgia în s. Păresimi.

(Continuare.)

Din acestea toate se vede, că biserica răsăritului, carea și de altmintea în tot de una este forte aplicată, să dea instituțiilor sale nise explicări cât se pôte de mistice, dă temeii mistic și rînduelii aceleia. că în zilele de ajun ale s. Păresimi are, să se facă liturgia Înaintesfințitelor: în zilele acestea sufletele credincioșilor să nu se distragă prin nici un lucru, carele este afară de ele, ci să-si întorcă privirea spre cele din lăuntrul sēu, să socotescă păcătoșenia sa și din socotirea acesta să dobîndescă îndemnuri spre întorcere. Și intru adevăr explicarea acesta mistică a rînduelii acesteia e cât se pôte de potrivită.

Intr'aceea să nu uităm înse nici temeul cel practic al rînduelii acesteia. Petru Arcudiū grăind despre cauza, pentru care biserica grecăscă în zilele de ajun ale s. Păresimi face liturgia Înaintesfințitelor, zice: »Și acesta din cauza ajunului. Când se celebrăză adevărat la Greci serbările Sfinților, după obiceiul Iudeilor se deslégă ajunul. Fiind că deci nu se dă voe a deslega ajunul Păresimilor, de aceea Grecii nu celebrăză pe Martiri, ci permit celebrările

acestea numai în zilele de Sâmbătă și de Duminecă, când și deslégă ajunul. — Mai adaugă, că atunci, când ajună, încep Ora a IX-a forte târziu, adevă pe la mēză zi ori după a mēză zi, și cu ea împreună rugăciunile de Înserat și liturgia Înaintesfințitelor, și se sevărășesc ceremonii lungi așa, că trece timpul. în care ar puté, să se aducă jertfa. Êră după ce au sevărășit rugăciunile în biserică, numai după aceea mănâncă.»¹⁾

Pentru ca să înțelegem bine lucrul acesta, trebuie să luăm în socotintă următoarele:

Temeiul precelinței celei mari, ce o are ajunul s. Păresimi față cu posturile cele alalte, cari se obiceiuesc a se păzi în biserică noastră, ni-l spune s. Doroteiū cu următoarele cuvinte: »În lege e scris, că Dumnezeu a poruncit fiilor lui Israel, să dea în fiesce care an zeciuēla tuturor, celor ce aveaū, și făcēndu-o acesta se binecuvîntăū în toate lucrurile sale. Sciindu-o acesta sfinții Apostoli, au purtat grije de binele și folosul sufletelor noastre așa, că zeciuēla acesta să o aducem în chip mai bun și mai ales zeciuind înse-și zilele vieții noastre, și așa să le sfințim lui Dumnezeu, pentru ca așa să ne și binecuvîntăm în lucrurile noastre, și să ne curățim în fiesce care an de păcatele anului întreg. Și după ce s'au sfătuit, ne-au sfințit nouē din cele trei sute șese zeci și cinci zile ale anului aceste șapte sēptēmāni ale ajunului; că așa au osebit șapte sēptēmāni. Dară Părinții nostri s'au înțeles, să le mai adaugă încă o sēptēmānă, atât pentru ca să se deprindă mai înainte și să se pregătescă, cei ce vor, să între în ostenēla ajunului, cât și pentru ca să se onoreze cu numărul ajunul sfinților Păresimi, carele l-a ajutat Domnul nostru. Că cele opt sēptēmāni, dacă se subtrag dintr'însele Sâmbetele și Duminecele, dau patru zeci de zile, mai onorāndu-se pentru sine ajunul sfinței Sâmbete, pentru că ea dintre toate Sâmbetele anului este cea mai sfințită și singură este zi de ajun. Êră cele șapte sēptēmāni afară de Sâmbete și de Dumineci dau trei zeci și cinci zile; căroră dacă se adaugă Sâmbăta cea mare și jumătate din noptea aceea strălucită și dātătoare de lumină, avem trei zeci și șase zile și jumătate, cele ce cu multă acurătate fac zeciuēla celor trei sute șese zeci și cinci zile ale anului. Că zeciuēla din cele trei sute face trei zeci, și zeciuēla celor șese zeci face șese, și cea a celor cinci face jumătate. Êtă deci trei zeci și șase zile și jumătate, pe cum am zis. Acesta este, pe cum s'ar zice, zeciuēla anului întreg, carea ne-o au sfințit Apostolii spre pocăință, carea să servescă, pe cum am zis, spre curățirea păcatelor anului întreg.»¹⁾ De altmintea temeul ajunului din s. Păresimi nu-l explică în acest chip numai biserica răsăritului. Êtă ce cetim în Decretul lui Grațian: »De observatione Quadragesimae. Quadragesima summa cum observatione est observanda, ut ieiunium in ea (praeter

¹⁾ Λιδασκαλια ψυχωφελεις, Doctrina decima quinta, De ieiunio saucto. Ed. Migne T. 88. p. 1787 ur.

¹⁾ Telcagenul este afluent al Prahovei.
²⁾ Petri Arcudii, De concordantia Eccl. occ. A or., Paris 1626. p. 342.

dies dominicos; qui de abstinencia subtracti sunt) nisi quem infirmitas impedit, nullatenus solvatur, quia ipsi dies decimae sunt anni. A prima igitur Dominica Quadragesimae usque in Pascha Domini sex hebdomadae computantur, quarum videlicet dies quadraginta et duo fiunt, ex quibus dum sex dominici dies abstinenciae subrahuntur, non plus in abstinencia, quam triginta et sex dies remanent. Verbi gratia, si per 365 dies annus volvitur, et nos per 36 dies affligimur, quasi anni decimas Deo damus¹⁾ Sed ut sacer numerus 40 dierum adimpleatur, quem Salvator noster suo sacro ieiunio consecravit, 4 dies prioris hebdomadae ad supplementum 40 dierum tolluntur, id est quarta feria, quae caput ieiunii subnotatur, et quinta feria sequens, et sexta et sabatum. Nisi enim istos dies 4 superioribus 36 adiunxerimus, 40 dies in abstinencia non habemus. Iubemur etiam ab omnipotenti Deo omnium bonorum nostrorum decimas dari.²⁾

Eră ajunul s. Păresimi se compune așa zicând din două părți, adică din xerofagie și din monofagie. Xerofagia sau mâncarea secă, uscată stă din pâne și sare cu apă, pe cum spune s. Epifaniu.³⁾ ori din pâne, apă, sare și legumi, pe cum ne vor spune mai la vale Constituțiile numite apostolesci. Asta nu are de a face cu obiectul, de care ne ocupăm aci. Are înse de a face cu el ceaialtă parte constitutivă a ajunului, adică monofagia.

Nu suferă îndoelă, că creștinii în vechime în zile de ajun aveau voc. să mănânce numai o dată pe zi. Constituțiile apostolesci grăind despre săptămâna s. Patimi și mai apoi despre zilele cele alalte de ajun ale s. Păresimi zic credincioșilor: „Înzilele Pascilor deci ajunați, începând de Luni și până Vineri și Sâmbătă, șese zile, mâncând numai pâne, sare și legumi și bând apă; eră de la vin și carne vă conțeniți; că sînt zile de jale, eră nu de serbătoare. Și anume Vineri și Sâmbătă să rămâneți de tot ajunați, de cum va sînteți așa în putere, cât să puteți răbda negustând chiar nimica până la cântarea de noapte a cocoșului. Eră de cum va ore cine din cauza slăbiciunii nu ar pute, să împreune amîndouă zilele acestea, atunci să păzescă cel puțin Sâmbăta. Că zice Domnul despre sine: „Dacă se va lua mirele de la el atunci vor posti întru acele zile.“ Așa dară în zilele acestea ni-s'a luat Domnul de cătră Iudei — și s'a restignit și s'a socotit cu cei fărădelege. De aceea vă admoniam, ca în zilele acestea să rămâneți ajunați până de sară, în ce chip am rămas și noi ajunați, când ni-s'a luat nouă. Eră în zilele cele alalte mai înainte de Vineri mâncăți la ora a noua ori de sară, ori cum va pute fiesce cine.⁴⁾ Dară mulți dintre s. Părinți și scriitorii bisericesci ne spun destul de limpede, că în bisericile cele mai multe credincioșii se obișnuiau a ajuna în s. Păresimi până de sară. Tertulian osebesce între „semiieiunia“ și între zilele de ajun ale s. Păresimi: în cele dintâii

credincioșii ajunau până la ora a noua, și atunci li-se da voc. să mănânce, eră în cele din urmă ajunau până de sară.¹⁾ S. Ioan Gură de aur supunând ajunul acesta ca regulă generală întrebă: „Ce folosesece ajunul, dacă nu mănânci totă zina nimica, dară joeli și-ți petrecl, ba adese sudul și blastemii și așa perți ziua întregă?“²⁾ S. Augustin: „A întări trupul o dată cătră noapte e un obicei păzit pretutindena.“³⁾ Mai apoi înse așa se vede, că severitatea acesta a ajunului a mai slăbit. Așa scrie Socrate: „Sînt de aceia, cari dacă au ajunat până la ora a noua, după aceea mănâncă felurite mâncări.“⁴⁾ Lucrul acesta el îl socotesce de abus. Dară mai apoi așa se vede, că acest lucru s'a generalizat și nu s'a mai socotit de abus, ci de regulă. Rînduela acesta a ajunului din S. Păresimi în biserică răsăritenă grecească mai apoi nu s'a mai schimbat, ci a rămas tot aceeași, și așa și-o a păzit și biserică noastră românească de rit grecesc ca o moștenire strămoșească scumpă atunci, când s'a întors la unirea catolică. Așa ne spune Iosif Papp-Szilágyi: „Denique ieiunium ecclesiasticum est abstinencia a carnibus et quibusdam aliis cibis ab Ecclesia imperata, cum unica refectione tempore designato sumenda. Hinc ad ieiunium Ecclesiasticum tria requiruntur: scilicet abstinencia ciborum certi generis, abstinencia plurium refectionum, et certa hora refectionis. Tale ieiunium est quadragesimale. — Diebus stricte ieiunalibus unica per diem relectio, et quidem determinato tempore, non ante horam nonam seu tertiam pomeridianam cum abstinencia a cibis vetitis praescribitur; imo in Parasceve Paschae seu die magno Veneris relectio usque occasum solis est differenda.“⁵⁾

(Va urma.)

CRUMIRUL

saŭ

călăuzul prin deșert de K. May.

(Continuare.)

Acastă crustă nu formeză, ca ghiata, o suprafață oăblă și netedă, ci ea arată ridicături și adâncituri în forma valurilor. În general ea este de douăzeci centimetri, de multe ori înse și numai de zece, ori și mai puțin centimetri, și are colorea plumbului topit. Dacă te misci pe ea, atunci pașii produc un ton, carele semănă cu sunetul padimentului de la Solfatora în Neapole. Nisipul sburător, ce se află în continuă mișcare, dă acestor lacuri un vesmint mai întunecat; el devine din ce în ce mai greu, în sfârșit pătrunde prin crustă, lăsând în urma sa un loc alb. Când vîntul suflă de cătră sud, atunci sarea trosnesce și pocnesce în toate marginile și colțurile, arșița soarelui produce beșici, găuri și crepături, așa că tot aspectul se schimbă. Mai rău efect înse are timpul ploios. Picurii de

plăie todesc acoperișul de sare, la părțile mai puțin adânci; crusta se cufundă în apă, este înse ținută de nisipul notător; sau acest nisip este așa de fin și ușor, în cât el se urcă în sus și face ca locul se arete că este foarte solid. De aceea numai prin unele locuri singuratice ale acestor locuri pôte trece omul, înse și pe acolo numai cu cel mai mare pericol. Și totuși conduc potece singuratice curmeziș peste acest acoperiș de sare, și acesta în urma comunicațiunei celei mari între Tunis și între țările Suf și Belad-el-Gerid, vestite pentru bogăția lor în curmale. Aceste potece înse încă sînt foarte periculoase. Ele au lățime abia de o urmă, sufer adese-ori schimbări neprevăzute și numai cu greu de observat, și desteptă în călător simțemintul, ca și când el ar trebni să blanseze cu o rudă, pe virful unei case înalte. Acastă potecă se cufundă adese ori așa de mult în apă, în cât acesta din urmă trece peste corpul calului; adese ori se întîmplă și aceea, că o Fata-morgana înșelătoare te ademenește la o parte și la mărtea sigură. O ast fel de potecă este de comun însemnată prin grămezii mici de petri, pe cari beduinul le numește „Gamaïr“; aceste semne înse adese ori sînt înghițite de apă sau fiul deșertului, pentru ași îndeplini o reșunare, le dă o altă pusețiune, și atunci val de calul ce face numai un singur paș într'o parte — sebcha se deschide, omul dispăre, nisipul notător îl cuprinde cu brațele sale grele și ude, iar crusta cea cirósă, la aparență așa de solidă se închide preste el, spre a pândi după altă jertfă.

Cine vrea să trecă peste o ast fel de potecă, acela trebuie să aibă un călăuz de tot sigur, descept și cu presentă de spirit, căci alt cum este perdat fără scăpare. Ca ast fel de călăuzi sau chabiri sînt vestiți Merasigii ce locuiesc la sudul șottului. Când o societate ori chiar o caravană voește să trecă preste sebcha, mai întăi se rógă la Allah pentru scut. Apoi călăuzul pășește înainte, sondând fie care potec de loc, înainte de ași pune piciorul pe el. După aceea urmăză cămilele cu mănătorii lor, una după alta, ori chiar legate de olaltă, capul celei următoare, de cōda celei dinainte. Dacă vin poziții periculoase, călăuzul trăgăneză, cămilele și caili sforăe cu frică, trebuie înse să mērgă mereu tot înainte, nici un moment nu-i permis să se oprēscă piciorul pe padimentul subțire, ciătinațor, trosnitor și improscător, dacă nu vrea să se cufunde; dacă au ajuns la țermul cel alalt, atunci toți resuflă ușurați, și bărbații își întore fețele cătră ost, spre a striga un „Hamduillah“ și spre a mulțumi în genunchi lui Dumnezeu, că a ținut închisă gura monstrului. Înainte cu vre-o sută de ani o caravană, compusă din mai mult de o mie de cămile și din omeni mulți, trecea peste șottul el-Kebir; din nefericire s'au cufundat mai multe „Gmaïr“-uri; cămila din frunte a dat în latură de pe poteca cea îngustă și dispăru în adâncime; ei îi urmăză toate cele alalte; cu toții, au dispărut în masa cea cirósă; acesta se închise peste caravană și peste o jumătate de ceas acoperișul de sare își avea forma sa de mai înainte, așa că nimic nu trada nenrocire cea înfricoșată. Ast fel au dispărut sute și sute în abisul în-

¹⁾ Cele de până aci Grațian le-a împrumutat aprōpe din cuvint în cuvint din s. Greg. M. hom. 16. V. Migne, T. 76, p. 1137.

²⁾ Dist. 5. can. 16.

³⁾ Exposit. fidei c. 22. Migne T. 42, p. 827 ur.

⁴⁾ Const. aposc. L. V. c. 18 ur. Pitra-l. c. T. I. p. 288.

¹⁾ De ieiunio.

²⁾ Hom. 6. in Gen.

³⁾ De moribus eccl. cath. c. 33.

⁴⁾ H. E. L. V. c. 21.

⁵⁾ Enchiridion ed. M. Varădini 1862. P. H. §. 146 ur. p. 507 nr.

florător, și dacă ei nu se mai reîntorceau în sat, atunci ai lor făceau rugăciunea de morțe și ziceau: „Ruhh-es-Sebcha, spiritul șottului, la condus în rătăcire; ei s'au coborât jos în grădina de nisip; Allah să-l lerte!”

După credința locuitorilor străvechi ai șotturilor, Ruhh-es-Sebcha locnește în fundul apei și deschide porțile morței, dacă un om pășese pe Sebcha, fără de a-și fi întors fața către Mecca, rugându-se. Dacă un necredincios sau un păcătos mare pășese preste abis, atunci spiritul șottului se ridică și face să apară pe suprafață un oraș strălucitor sau o oasă înfloritoare. și dacă călătorul vrea să grăbescă spre acel chip înșelător, el se cufunda în brațele lui Abu-Jahja (Ingerul morții). —

(Va urma).

Posta „Unirii”.

A. Preoții suspendați de autoritatea bisericăscă, nu sînt împărțiașiți din subsidiu, deși pôte sînt înșirați în listă.

M. I. în A. Mai apröpe de Dta ai firma Sole din Cluș, strada Jokai.

A. — Bârseanul — și alții corespondințele aũ rămas pe numărul viitor.

Editor și redactor răspundător:
Aurel C. Domșa.

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllöszög (Blaș)

(valabil din 1 Octobree 1902).

cătră	g a r a		de la
T e u ș — T ö v i s			
226	persóne	persóne	102
1258	mixt	mixt	229
735	accelerat	accelerat	904
1047	accelerat	accelerat	540
C o p ș a — K i s - K a p u s			
107	persóne	persóne	221
282	mixt	mixt	1253
905	accelerat	accelerat	734
541	accelerat	accelerat	1046
S ó v á r a d			
310	mixt	mixt	848
248			650

Inserate.

(54) 13—20

Numai 2.75 fl.

Să trimite cu ram-bursă ori anticipându-se prețul.

Un escelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.” Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

E. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere

Krakovia Stradom 18.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturii se trimite la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Recomandată de cei mai buni medici

Cea mai bună apă minerală

Aduc la cunoscința onorabilului public că singur eu pot servi cu apa de:

R É P Á T I

cea mai escelentă și sănătösă apă minerală.

Blaș,

Salamon Sinberger.

(28) 3—3

Cea mai minunată și senetösă apă minerală.

Recomandată de cei mai buni medici

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA”

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantagiöse condiții:

contra pericolului de incendiü și esplosiune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în tóte combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără ceroetare medicoală.

Asigurări pe spese de inmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială, cu finea anului 1900: **1,303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului: **72,420.299 coróne.** Capitale asigurate asupra vieții: **9,248.543 coróne.**

Pentru despăgnbirii de incendii **3,003 550 c.** pentru capitale asigurate pe viață **2,738.793 c.**

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din tóte comunele mai mari.

Agenturii principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și **Timișóra.**

(5) 9—52

Atelierul de mașini și de
pluguri al lui

EUGEN NICOLA

din Blaj.

Se recomandă pentru pregătirea a ori ce fel de lucru, ce cade în acest fach și anume: *mașini și instrumente economice, pluguri schimbătoare, mașini de frecat cucuruzul, mașini de îmblățit.*

Face tot felul de

REPARATURI

la mașini cu vapor și alte soiuri de mașini.

(11) 6-10

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în cară de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru toate localitățile din țară și străinătate.

TELEFON Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. TELEFON

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbi, fără întrerupere, cu crățarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodare, pe lângă responsabilitate.

Reprezentanți în toate orașele mai mari din țară și străinătate.

(9) 10-52

Timbalele mele au fost decorate la espoziția milenară.

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță foarte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpeta cu 75 floreni. Dați instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

Prescurant trimit gratuit.

JEGESI GÉZA

măstru de timbale diplomat și inventatorul timbalei „Coróna de fier”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 10-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofiterilor, oficianților privați și de stat, industriașilor, negusturilor și persoanelor apte de credit.

Pe lângă replătire avantajoasă

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortizațiune cu 4 $\frac{1}{2}$ și 5%.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țerii, și în străinătate.

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descură cu precepere și mare grija.

Pentru răspuns e de a se acelu marca.

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 1/12.

(7) 10-52

Numărul patentei 16.794.

(8) 10-52

Carol Beck

pregătitor de ventilatoare patentate pentru ferestri,

BUDAPEST, VIII, József-utca 14.

În atenția directorilor de școli!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-i sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de către Carol Beck este fabricațiune magiara, care intrace toate ventilatoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e deschis prin apertura de 45%. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțumit.

Prețurile ventilatoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestri comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestri mai ușoare și mai simple	„ 9.—
Ferestri de Closett	„ 7-60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilatoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiara, Ministerul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitala și provincia, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincia se efectueso foarte prompt și foarte repede.